

Πώς ξεκίνησε να εορτάζεται η Πρωτομαγιά ως

Η 1η Μαΐου καθιερώθηκε ως η Παγκόσμια Ημέρα των Εργατών στις 20 Ιουλίου 1889 σε ανάμνηση των συμπλοκών μεταξύ απεργών εργατών και αστυνομίας στο Σικάγο το 1886. Οι εργάτες την 1η Μαΐου 1886 διαμαρτύρονταν υπέρ της διεκδίκησης της οκτάωρης εργασίας και καλύτερων εργασιακών συνθηκών και η αστυνομία άνοιξε πυρ εναντίον τους.

Βασικό τους αίτημα αποτελούσε το οκτάωρο, καθώς την περίοδο εκείνη δεν υφίστατο στις ΗΠΑ κανονιστικό εργασιακό πλαίσιο και οι εργαζόμενοι αναγκάζονταν να εργάζονται αμέτρητες ώρες, ακόμα και Κυριακές. Στη δυναμική πορεία του Σικάγο έλαβαν μέρος περισσότεροι από 90.000 εργαζόμενοι, ενώ περίπου 600.000 εργάτες συμμετείχαν στις απεργίες. Αρχικά η πορεία ήταν ειρηνική, αργότερα, ωστόσο, στην πορεία μπήκαν και μέλη του αναρχικού κινήματος με αποτέλεσμα να γενικευτούν οι συμπλοκές και να υπάρξουν νεκροί διαμαρτυρόμενοι.

Οι συνθήκες εργασίας στις πρώτες δεκαετίες της εκβιομηχάνισης (Ελισάβετ Αλεξανδράκη, Γ5)

Μέχρι το 1850 ο πληθυσμός της Ευρώπης στην πλειονότητά του εξακολουθούσε να είναι αγροτικός, παρόλο που είχε συντελεστεί η Βιομηχανική Επανάσταση. Σύντομα, ωστόσο, παρατηρήθηκε μια δημογραφική έκρηξη στις πόλεις, λόγω των εργατών που συνέρρευσαν για να δουλέψουν στα εργοστάσια. Οι συνθήκες εργασίας στα εργοστάσια ήταν άθλιες. Οι εργάτες άνδρες, γυναίκες και παιδιά εργάζονταν 12-16 ώρες καθημερινά χωρίς καμία υγειονομική πρόληψη και έπαιρναν μισθούς πείνας ενώ συχνά δούλευαν χωρίς διαλείμματα. Πολλές φορές δεν υπήρχε εξαερισμός, εισέπνεαν όλη τη σκόνη από τις πρώτες ύλες που επεξεργάζονταν και ποτέ δεν έβλεπαν το φως του ήλιου. Το 1827 ο μέσος όρος ζωής των εργατών της γαλλικής βιομηχανικής πόλης Μιλούζ, ήταν τα 27 χρόνια. Παράλληλα, πολλές μηχανές δεν ήταν περιφραγμένες με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν. Για τις γυναίκες και τα παιδιά η κατάσταση ήταν ακόμη πιο δύσκολη αφού δούλευαν τις ίδιες ώρες με το μισό ημερομίσθιο. Το “παιδικό εργατικό δυναμικό” ήταν άφθονο, φθηνό, καταλληλότερο από τους ενήλικες για να φέρει σε πέρας μια σειρά απαιτητικών εργασιών και φυσικά είχε ακόμη λιγότερα μέσα αντίδρασης. Άρα ήταν και προτιμητέο. Οι συνθήκες εργασίας ήταν απεριγράπτες και κατά κανόνα τα καθήκοντα που αναλάμβαναν οι μικροί εργάτες ήταν τα πιο επικίνδυνα. Τα ατυχήματα ή δυστυχήματα ήταν συνηθισμένα, ενώ τα περισσότερα από τα παιδιά παρουσίαζαν προβλήματα στην ανάπτυξη ή εμφάνιζαν μόνιμα προβλήματα υγείας και κυρίως μυοσκελετικές παραμορφώσεις, δερματικές ασθένειες και πνευμονικά προβλήματα.

Πώς εορτάζεται η εργατική Πρωτομαγιά στον κόσμο (Νεφέλη Σαπουντζάκη, Γ3)

Η 1η Μαΐου καθιερώθηκε ως η Παγκόσμια Ημέρα των Εργατών στις 20 Ιουλίου 1889. Έκτοτε εορτάζεται κάθε χρόνο σε 107 χώρες του κόσμου. Στις περισσότερες από αυτές τις χώρες, την Πρωτομαγιά διοργανώνονται από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις διαδηλώσεις και εορταστικές συγκεντρώσεις. Στην Φιλανδία αυτή η παραδοσιακή γιορτή για την εργατική τάξη έχει γίνει πλέον γιορτή των φοιτητών. Οι ντόπιοι συνηθίζουν να φοράνε το καπέλο της αποφοίτησής τους, να κάνουν οικογενειακά πικνίκ, να πίνουν σαμπάνια και να τραγουδούν σε ατμόσφαιρα καρναβαλιού. Στην Ιταλία διοργανώνονται διάφορες εκδηλώσεις σε όλη τη χώρα εκ των οποίων πιο γνωστή είναι μια ολοήμερη συναυλία που λαμβάνει χώρα στην Piazza San Giovanni στη Ρώμη, όπου άνθρωποι από κάθε γωνιά της Ιταλίας συγκεντρώνονται για να γιορτάσουν και να απολαύσουν τις παραστάσεις μερικών από τους καλύτερους καλλιτέχνες της χώρας και όλου του κόσμου. Οι Γάλλοι συνηθίζουν εκείνη τη μέρα να προσφέρουν άνθη μισκέ στα μέλη της οικογένειάς τους. Είναι μια παράδοση που γιορτάζεται εδώ και πολλά χρόνια, από τον 16ο αιώνα, και θεωρείται σύμβολο καλής τύχης για την επόμενη χρονιά. Στην Γερμανία και την Αυστρία, γιορτάζεται το δέντρο του Μάη, μια παράδοση που χρονολογείται επίσης από τον 16ο αιώνα. Είναι ένα στολισμένο δέντρο ή κορμός δέντρου που συνήθως στήνεται την 1η Μαΐου. Το σύμβολο που μοιράζονται οι περισσότερες χώρες στην γιορτή των εργαζομένων είναι το σφυροδρέπανο και γενικότερα το κόκκινο χρώμα, που ίσως συμβολίζει το αίμα που έχυσαν οι εργάτες κατά τον αγώνα τους καθώς και την αγωνιστικότητά τους.

Από πότε και πώς εορτάζεται η εργατική πρωτομαγιά στην Ελλάδα; (Δήμητρα Τσελεμέγκου, Γ4)

Η πρώτη ελληνική κινητοποίηση πραγματοποιήθηκε το 1893 από τον Σοσιαλιστικό Σύλλογο του Σταύρου Καλλέργη. Περίπου 2.000 άνθρωποι συγκεντρώθηκαν και διαδήλωσαν υπέρ της οκτάωρης εργασίας, της καθιέρωσης της Κυριακής ως αργίας και της κρατικής ασφάλισης για θύματα εργατικών ατυχημάτων. Όμως, ο Καλλέργης ξυλοκοπήθηκε και λίγες μέρες αργότερα, καταδικάστηκε σε φυλάκιση 10 ημερών.

Το 1911 γιορτάστηκε πάλι η εργατική Πρωτομαγιά και την είχε διοργανώσει η Φεντερασιόν, σοσιαλιστική οργάνωση της Θεσσαλονίκης. Οι αστυνομικές δυνάμεις επενέβησαν και συνέλαβαν τους πρωτεργάτες, ανάμεσα σ' αυτούς και τον Αβραάμ Μπεναρόγια, που εξορίστηκε στη Σερβία. Την ίδια χρονιά, στην Αθήνα, αποφασίστηκε να γιορταστεί ξανά η Πρωτομαγιά με σύνθημα «8 ώρες δουλειά, 8 ώρες ανάπαυση και 8 ώρες ύπνο».

Η πρωτομαγιά γιορτάστηκε ξανά το 1919 σε 12 πόλεις πανελλαδικά, ένα χρόνο μετά την ίδρυση της ΓΣΕΕ. Στο μεταξύ, ψηφίστηκε ο Ν.281/1914 «περί Σωματείων» με τον οποίο κατοχυρώθηκε το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι και τα σωματεία άρχισαν να αποκτούν καθαρά εργατικό χαρακτήρα.

Το 1936 κινητοποιήθηκαν οι καπνεργάτες της Θεσσαλονίκης. Τα γεγονότα ξεκίνησαν γύρω στο Φεβρουάριο, με κατάληψη ενός εργοστασίου ύστερα από την απόρριψη των αιτημάτων των εργατών και κλιμακώθηκαν με συμπάρασταση καπνεργατών από άλλα εργοστάσια και με συμπλοκές που κατέληξαν στη δολοφονία 8 εργατών. Από όλες τις συγκεντρώσεις συνολικά είχαμε τουλάχιστον 12 νεκρούς και 300 τραυματίες. Οι δολοφονίες των εργατών ενέπνευσαν το Γιάννη Ρίτσο να γράψει το ποίημά του με τίτλο «Επιτάφιος.» Τελικά το 8ωρο στην Ελλάδα (όπως και η ίδρυση του ΙΚΑ) καθιερώθηκε από τις 27/6/1932.

Στην Καισαριανή την 1η Μαΐου 1944, η εργατική Πρωτομαγιά συνέπεσε με την εκτέλεση 200 Ελλήνων πατριωτών αγωνιστών, ως αντίποινα για τον φόνο ενός Γερμανού στρατηγού και των τριών συνοδών του. Η ίδια ημέρα είναι ημέρα ιστορικής τιμής και μνήμης.

